

POUŤ 2019

FARNÍ LISTY

OBČASNÍK FARNOSTI NOVÁ PAKA

Ročník XV, rok 2019, číslo 2, dobrovolný příspěvek 10 Kč

Milí farníci,

dostává se vám do rukou poutní číslo Farních listů. Slovo pout' má většina lidí v naší zemi spojeno s nejrůznějšími atrakcemi a stánky s všelijakým (většinou bezcenným) zbožím. O pouti si lidé chtějí užít. Hlavní rozměr slova pout' už po tisíciletí je ale duchovní. Člověk putoval (často na posvátná místa), aby se vymanil ze všedních stereotypů a snaže se podíval na svůj život s odstupem. Uvědomoval si, čím žije, přemýšlel o vlastním životě, jeho hodnotách, dělal důležitá rozhodnutí, obracel se o pomoc k tomu, co ho přesahuje.

Svým způsobem byla pro mě poutí (zastavením se, přemýšlením o životě a jeho hodnotách) má letošní dovolená, kterou jsem s dvěma kolegy kněžími prožil v Krušnohoří. Nejen že jsme pěšky poznávali krásy přírody Krušných hor – až mě překvapilo, jak krásným dílem Božího stvoření jsou – ale na každém kroku jsme také poznávali, jak krajinu a životy tam žijících lidí dovede zjizvit lidská činnost, když sleduje, jako jediný cíl, zisk, bohatství, pohodlný život, hospodářský růst... Podkrušnohoří nese mnoho nesmazatelných jizev způsobených těmito cíli života člověka-společnosti. Touha po bohatství, zisku, pohodlném životě (užít si života), hospodářské prosperitě, mít stále víc... (a je jedno, v kterém koutě naší země to člověk žije), soustředí-li se to na jednom místě, jako v Podkrušnohoří (koncentrace dolů, elektráren, chem. průmyslu...), vytváří to obraz (nebo napovídá) o tom, jak jednou skončí život člověka, nezmění-li své životní hodnoty a cíle.

Sv. Vavřinec, jehož pout' slavíme před novopackou, byl vyzván, v době pronásledování císařem Valeriánem v r. 258, aby odevzdal všechn majetek církve (jako jáhen měl na starosti jeho správu). Věděl, že se císař touží zmocnit hmotného majetku církve. V daném termínu proto shromáždil před

císařský palác majetek církve, který vždycky vynáší a má pro ni největší hodnotu, a to všechny chudé a zubožené, trpící vdovy a sirotky, a řekl: „Pohled, to je naše bohatství! Zde ti ukazují poklad církve. Péče o něj není jako mamon příčinou zla, ale v pravdě vede k většímu obohacení i k slávě.“
O jaké majetky převážně pečujeme my?

I my se čas od času potřebujeme vydat na pout', abychom se neztratili na spletitých cestách životních hodnot dnešní doby. Zastavme se proto o staropacké i novopacké pouti, udělejme si čas a konfrontujme svůj život, své životní hodnoty třeba s příkladem života sv. Vavřince nebo Matky Boží, Panny Marie, aby náš život, i životy těch, které nám Bůh svěřil, nenesly zbytečné jizvy dané životem vzdáleným od Boha, bez Božích hodnot.

Požehnané poutě vám přeje a vyprošuje

P. Pavel

ZE ZÁPISŮ PASTORAČNÍ A EKONOMICKÉ RADY

Pastorační rada farnosti se sešla 2. června 2019:

- zhodnotila události ve farnosti od začátku roku: pozitivní ohlas farníků na postní duchovní obnovu, snaha rozšířit zájem o ekumenický výlet rodin i mezi nekatolíky, velký zájem o návštěvu klášterního kostela v rámci Noci kostelů aj.;
- uvažovala nad potřebou zopakovat liturgické postoje zvl. při mši svaté (např. kdy sedět a kdy stát), abychom byli víc jednotní v církvi (ve farnostech jsou často rozdílné zvyklosti), a nad tím, jak vytvářet živé společenství ve farnosti (zkvalitňovat stávající aktivity a zapojit do nich co nejvíce věřících);
- H. Hejtmanová se nabídla uspořádat kratší výlet – pout' zvl. pro seniory ve farnosti, kteří si netroufnou jet na delší pout' pořádanou na jaře;
- dala si za úkol do 1. září odeslat P. Kalitovi mail s podněty na zkvalitnění pastorače ve farnosti.

Ekonomická rada se do uzávěrky těchto FL nesešla.

STALO SE

- ✓ Od března bylo obnoveno pravidelné společenství dětí mladšího školního věku na faře.
- ✓ Na Velký pátek dopoledne se sešel rekordní počet dětí a rodičů ve Zlatnici, aby se společně modlili křížovou cestu – počítali jsme jen do 100, ale bylo nás ještě víc.☺
- ✓ 27. dubna se uskutečnila farní pouť do Loštic, Javoříčských jeskyní a Koclířova.
- ✓ V pátek 24. května byl v rámci Noci kostelů otevřen klášterní kostel, během večera jej navštívilo asi 350 lidí.
- ✓ V neděli 26. května přistoupilo pět dětí z farnosti k 1. svatému přijímání.
- ✓ V sobotu 8. června se dvanáct dětí zúčastnilo Diecézního setkání dětí v Hradci Králové.
- ✓ Pan probošt P. Karel Exner si v neděli 9. června připomněl 75. výročí svého kněžského svěcení.
- ✓ Farní den jsme prožili 16. června v Úbislavicích, a i přes silnější dešťové přeháňky se jeho program vydařil.
- ✓ V rámci tradičních prázdninových výletů jsme 16. července zamířili do Krkonoš a 13. srpna do Žirče a Kuksu.

ZVEME

- ~ Třetí prázdninový výlet je naplánován na úterý 27. srpna, půjdeme tzv. Palackého stezkou do Spálova.
- ~ Pobožnost u sochy sv. Václava v Kumburské ulici bude v sobotu 28. září v 18:15.
- ~ V týdnu od 30. září začne výuka náboženství. Žádáme rodiče, aby si pro své děti v kostele vyzvedli přihlášky (jsou také k dispozici na webových stránkách farnosti) a nejpozději do konce srpna je vyplněné odevzdali duchovnímu správci.
- ~ Výročí posvěcení kostela, tzv. posvícení, oslavíme ve Staré Pace v neděli 13. října a v Nové Pace a Levínské Olešnici v neděli 27. října.
- ~ Od 23. do 27. října proběhne obnova lidových misí. Program viz článek ve Farních listech na str. 6 a 7.
- ~ Společná modlitba za naše zemřelé na hřbitovech bude v pátek 1. listopadu v Levínské Olešnici od 15:00, v sobotu 2. listopadu od 9:30

(po mši svatě) ve Staré Pace a v 15:30 v Nové Pace.

- ~ Při příležitosti 30. výročí založení české a slovenské provincie Misionářů sv. Vincence de Paul budou 5. listopadu do naší farnosti přivezeny ostatky sv. Vincence. Program viz článek na str. 7 ve Farních listech.
- ~ Adventní rorátní mše svaté budou ve farním kostele v každé pondělí a sobotu doby adventní v 6:45 hod.
- ~ Sv. Mikuláš navštíví naši farnost 8. prosince po mši svaté v klášterním kostele.

FARNÍ DEN 2019

V neděli 16. června jsme se opět po roce sešli celá farnost na mši svaté v úbislavickém kostele. Po mši jsme se jako obvykle přesunuli na zdejší hřiště, kde se konal další farní den – den, kdy farníci mohou zůstat pospolu, občerstvit se obědem, kávou a nejrůznějšími dobrotami, mohou se dozvědět něco nového, popovídat si, sdílet zkušenosti, zahrát si nejrůznější hry a pro děti se také nabízí spousta možností, jak ze sebe vydat energii při fotbalu, skákání na trampolíně, na kolotoči či houpačkách.

Letošním hlavním hostem byla paní Jitka Holcová z Domova svatého Josefa v Žirči u Dvora Králové. Domov svatého Josefa (dále jen DSJ) je jediné zařízení v České republice, které poskytuje péči klientům nemocným roztroušenou sklerózou.

Zařízení jako takové funguje už od roku 2001 a poskytuje služby pro klienty, kteří v něm bydlí už nastálo, dále služby pro klienty, kteří přijíždějí na různé dlouhé pobyty, a pak také služby odlehčovací pro rodiny, které pečují o nemocné blízké a potřebují např. doma něco předělat nebo si zkrátka odpočinout. Celý areál na břehu Labe je moc pěkně opravený a láká k návštěvě, jak nám paní Jitka ukázala i na fotografiích. A kdo by chtěl pomáhat více, může se zapojit jako dobrovolník – klienti jsou velmi vděční za doprovody na nákupy nebo kulturní a společenské akce.

Odpoledne příjemně uteklo, občasný déšť nikomu nevadil a my moc děkujeme panu faráři Kalitovi za krásně prožitý čas. Sluší se poděkovat také všem, kteří se podíleli na hladkém průběhu akce – především paní Militké za přípravu oběda, dále všem pekařkám, které připravily lahůdky všeho druhu, a v neposlední řadě také těm, kteří letos byli ve stánku a obsluhovali – jmenovitě paní Marii Tumové, Janě Podzimkové, Jaromíru Novákovi, Martinu Vitvarovi a Jiřímu Tumovi.

Eva Vitvarová

DIECÉZNÍ SETKÁNÍ DĚTÍ

V sobotu 8. června se vydalo dvanáct dětí z farnosti na Diecézní setkání dětí do Hradce Králové. Jeli jsme společně s dětmi ze Studence (těch bylo také dvanáct ☺ a celkem čtyři dospělí) vlakem ze Staré Paky. Z hradeckého nádraží jsme to vzali „tryskem“: ministranti Matyáš, Šimon a Jenda rovnou do kostela Nanebevzetí Panny Marie, ostatní do Nového Adalbertina, kde nás uvítala Jana Tauchmanová a urychleně vyřídila naši prezentaci. Začátek mše svaté s otcem biskupem jsme tedy stihli. Po jejím skončení se rozběhl

program na více místech v Novém Adalbertinu, kostele i v blízké církevní základní škole. Téma celého dne znělo „Opustit svůj břeh – Dobro vždycky tíhne k tomu, aby se sdílelo aneb Misijní činnost trochu jinak“. Všechny činnosti nějakým způsobem korespondovaly s touto myšlenkou: Na stanovištích PMD a Adopce na dálku byly představeny „skutečné“ misijní země, naopak na divadelním

stanovišti se děti učily svědčit o své víře v běžných situacích a v improvizovaném studiu Radia Proglas mohly natočit svůj příspěvek do Barvíнку na téma Odvaha být křesťanem. Společně jsme navštívili také výtvarnou dílnu, kde měly děti spoustu možností k vyrábění

nejrůznějších předmětů typických pro misijní oblasti, mohly si zahrát africké hry nebo si obléci indické sári. A nesmím zapomenout na tělocvičnu, kde se hrál fotbal a mělo se přemýšlet nad tím, jestli i při sportování můžeme být misionáři.

Z mého pohledu setkání splnilo svůj účel, program byl skvěle promyšlený, organizátoři se účastníkům opravdu věnovali – a děti vypadaly spokojeně, odnášely si pěkné výrobky a rozhodně měly o čem přemýšlet.

A na co vzpomínají po dvou měsících?

Esterka: „Mně se tam líbilo, že tam byla taštička a tu jsme si mohli ozdobit obrázkama. Šli jsme se taky kouknout na věž a tam nám ukázali zvony.“

Tonda a Luďa: „Nejvíce se nám líbilo sportování, jak jsme hráli fotbal.“

Šimon: „Nejvíce se mi líbily ukázky ze života v misiích.“

Tak doufám, že příště pojedeme zas. ☺

Kateřina Kuřiková

OBNOVA LIDOVÝCH MISÍÍ

Draží bratři a sestry, stále mám před očima závěr našich lidových misíí ve Vaší farnosti – brzy tomu bude už rok od jejich ukončení. Rok je pro někoho dlouhá doba, pro někoho neznamená skoro nic. V porovnání s osmdesáti lety života je období 365 dnů skoro zanedbatelné. Jenomže náš život se skládá nejen z roků, ale i ze dnů, ba dokonce z minut, kdy každá jedna minuta může ovlivnit celý náš život. Ježíš říká: Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž každý den a následuj mě. Musím se přiznat, že mě fascinuje tato věta, která zaznívá jen u evangelisty Lukáše. Věta, která nemluví o tom: rozhodni se pro život, i pro to, co je v něm těžké, jenom jednou za rok, nebo dokonce jednou za život. Mluví jasně: každý den se rozhoduj a každý den ber radosti i těžkosti toho dne. Já Vás všechny chci opět pozvat, abychom strávili společně obnovu lidových misíí, která bude probíhat 23.–27. 10. 2019. Nemá to být jenom čas nostalgického ohlédnutí za misíemi, ale má to být moment opětovného rozhodnutí pro život s Bohem. Má to být čas napití z duchovní skály – z Krista, který nás doprovází a chce doprovázet naším životem. Každý z nás musí ve svém životě konstatovat, že není Bohem, že si nevystačí sám. Tak jako potřebujeme společenství s lidmi, o to víc potřebujeme společenství s Bohem, abychom měli sílu žít svůj život naplno v souladu s Boží vůlí i s naším svědomím. Těším se na Vás a prosím Vás, udělejte si v těchto dnech čas. Práce je dost a bude jí vždycky dost, ale když budeme naplnění Božím pokojem a jeho milostí, uvidíme, že toho uděláme ještě mnohem víc. 😊 Těšíme se na Vás. Vaši misionáři.

P. Ján Jakubovič, CM

Z programu připomínáme:

Středa 23. 10. 2019

V 18:00 zahájení obnovy misíí u misijního kříže **ve farním kostele v Nové Pace**, mše svatá s promluvou na téma: Stvořený pro společenství; po mši přednáška: Vincentinské dary z nebe aneb Problém zjevení.

Čtvrtek 24. 10.

Ráno: modlitba s misionáři; dopoledne: návštěva nemocných v jejich domácnostech;

odpoledne: **Stará Paka** – svatá zpověď a adorace, mše svatá, po mši přednáška: Růženec a síla této modlitby. **Nová Paka** – svatá zpověď a adorace, mše svatá s promluvou: Pojd'te ke mně všichni, po mši přednáška pro ženy a dívky: Povolána k mateřství.

Pátek 25. 10.

Ranní modlitba s misionáři; dopolední návštěva nemocných v jejich domácnostech; odpoledne: Pojd't si popovídat – možnost rozhovoru

s misionářem, ve farním kostele svatá zpověď a adorace; večer mše svatá s obnovou křestních slibů a promluvou: Proč být věřícím?, po mši přednáška pro muže a chlapce: Povolán k otcovství.

Sobota 26. 10.

Ráno: mše svatá v **Levínské Olešnici** s promluvou: Skrz Marii k Ježíši; dopoledne: setkání ministrantů na faře; večer: mše svatá ve farním kostele s promluvou: Před čím v životě utíkám?, po mši film Chatrč.

Neděle 27. 10.

Mše svaté:

- 7:30 – Stará Paka
- 9:00 – klášterní kostel
- 10:45 – Levínská Olešnice

Téma promluvy: Jak rozvíjet vztah s Kristem?

Zakončení obnovy slavnostním Te Deum.

Časy a místa jednotlivých bodů programu obnovy misí budou ještě upřesněny.

PUTOVÁNÍ OSTATKŮ SV. VINCENCE DE PAUL

Na podzim budou po komunitách misionářů sv. Vincence z Pauly při příležitosti 30. výročí od založení jejich zdejší provincie putovat ostatky jejich zakladatele sv. Vincence. Toto putování, jak mi připomněl P. Ján Jakubovič, má připomenout život, působení a odkaz sv. Vincence pro dnešní dobu a probudit větší úctu k němu. Při této příležitosti budou ostatky sv. Vincence putovat i po farnostech,

ve kterých proběhly lidové misie vedené misionáři sv. Vincence. Pro naši farnost, která prožila lidové misie v loňském roce, je to veliká čest, že může být mezi těmi, do kterých ostatky sv. Vincence budou přivezeny. Stane se tak v úterý 5. listopadu odpoledne v 16 hod. Po přinesení ostatků sv. Vincence do farního kostela bude následovat program až do 21 hod. (program bude včas zveřejněn). Z naší farnosti budou ostatky putovat dál už ve středu 6. listopadu brzo ráno po mši svaté. Prosím, poznamenejte si tyto termíny do svých kalendářů, abyste se mohli této mimořádné události a příležitosti pro farnost zúčastnit.

P. Pavel Kalita

Poutní zájezd do Loštic a Koclířova u Svitav

V sobotu 27. dubna jsme časně ráno odjeli na tradiční farní výlet, tentokrát do Loštic a Koclířova u Svitav.

V Lošticích nás v kostele sv. Prokopa přivítal pater Ján Jakubovič, který u nás vedl lidové misie, a po mši sv. nás pozval na malé občerstvení. Protože bylo poměrně chladné počasí, tak místo na farní zahradě jsme poseděli v útulném prostředí loštické fary, kde nám pater Ján vyprávěl o své cestě do Svaté země a promítal nám k tomu fotografie.

Symbolem Loštic jsou olomoucké tvarůžky, které zde firma A.W. vyrábí již od roku 1876, takže po besedě s paterem Jánem jsme se vyhrnuli ven a spěchali za tělesnými požitky, tedy na nákup olomouckých tvarůžků. Pro labužníky je tu Tvarůžková cukrárna, která již od roku 2009 vyrábí originální Poštulkovy tvarůžkové moučníky – slané zákusky s jemnou tvarůžkovou pěnou. Nabízí také rychlé občerstvení, jako je tvarůžkový bramboráček, mls či hot dog, a dále je tu podniková prodejna firmy A.W. se širokým sortimentem tvarůžků všech chutí a pro ty, kteří by se chtěli také něco o tvarůžkách dozvědět, je k dispozici Muzeum olomouckých tvarůžků, jež vás uvede do historie jejich výroby.

Když jsme se dostatečně zásobili, nastoupili jsme do autobusu, ke kterému nás pater Ján obětavě doprovodil a po rozloučení s ním jsme se vydali na druhou část naší pouti, do Koclířova u Svitav.

Poutní místo Fatima Koclířov je jedno z nejmladších poutních míst v ČR, areál se nachází v prostorách bývalého kláštera redemptoristů a později řeholních sester sv. Františka. Od roku 1995 zde sídlí Fatimský apoštolát v ČR, který spadá pod římskokatolickou církev. V Koclířově jsou dva poutní kostely – kostel sv. Alfonse a Panny Marie Fatimské a kostel sv. Filomény a sv. Jakuba staršího, apoštola. My jsme navštívili Pannu Marii Fatimskou, pomodlili jsme se v jejím kostele a uctili ji zpěvem loretánských litaní. Uvnitř kostela pod krásnou sochou Panny Marie Fatimské je umístěn velký džbán, do kterého poutníci vhadzují své prosby k Matce Boží a modlí se za jejich vyslyšení. V areálu kostela je poutníkům k dispozici i Klášterní cukrárna se širokým výběrem zákusků vlastní výroby a vyhlášenými koclířovskými koláči. Ochutnali jsme zdejší dobroty a výborné zákusky zapili kávou Pascucci a pak jsme se odebrali na prohlídku přírodního areálu.

Před střediskem stojí socha Anděla ČR, je to přesná kopie Anděla, který se nachází v portugalské Fatimě na památku jeho zjevení třem malým pasáčkům před zjevením Panny Marie. Tuto sochu slavnostně odhalil a posvětil sídelní biskup královéhradecký Mons. Jan Vokál v roce 2014 a zasvětil celou Českou republiku pod ochranu Anděla. Dále je tam k vidění Lurdský park, vybudovaný Školskými sestrami sv. Františka během jejich pobytu v Koclířově – jsou to krásné zahrady s Lurdskou jeskyňkou, pak buková alej Minutěnka a Memorál

Fatimy – je to unikátní památník vytvořený na památku putování sochy Panny Marie Fatimské a představuje dvě cesty, cesta ke kříži vyzývá k pokání a cesta zpět od kříže k naději. Toto jsou místa, která jsme si prošli, ale celý areál je mnohem větší a určitě stojí za to, aby se tam člověk znovu vrátil a třeba tam strávil i hezkou dovolenou, neboť se tu můžete ve velmi příjemném prostředí také ubytovat.

Když čas pokročil, vrátili jsme se k autobusu a jeli domů, a protože jsme byli plni duchovních zážitků a radosti, zpívali jsme během cesty mariánské písně.

Pan řidič Grundmann nás bezpečně dovezl zpět, patří mu tímto velký dík a poděkovat také chci paní Hejtmanové, jež s pečlivostí vybírá cíle našich poutí, a panu faráři, který se opět stal duchovním vůdcem našeho zájezdu.

Renata Mokrá

75 LET KNĚŽSTVÍ - VZPOMÍNKY PANA PROBOŠTA

Je pondělí 29. července 2019 15:30 hodin. Právě v této chvíli jsme s Martinou Šulcovou na návštěvě u člověka, který našemu Pánu zasvětil celý život, který se s láskou a pokorou jemu vlastní, v tichosti, leč, věřím, neodbytně modlil za své farníky a lidi, kteří jej krátce či delší čas provázeli na jeho životní cestě. Určitě již tušíte, že jsme na faře u P. Karla Exnera, emeritního probošta královéhradecké kapituly, emeritního faráře novopacké farnosti, narozeného 21. prosince 1920 v blízkém Studenci v domě s číslem 256 jako nejmladší z dětí Anny a Karla Exnerových.

Sešli jsme se, abychom společně s panem proboštem zavzpomínali na jeho léta strávená v kněžské službě. V letošním roce, přesně 3. června 2019, uplynulo právě 75 let od jeho kněžského svěcení.

Jak to celé začalo...

„Dar kněžství jsem dostal takříkajíc do vínku. Moje maminka pocházela z velmi chudé rodiny a byla velice zbožná. Měla bratra Ignáce, který byl v roce 1913 vysvěcen na kněze a působil na konzistoři v Praze. Ignác byl mé mamince velkou oporou hlavně v době války, kdy otec byl povolán na válečnou frontu a ona sama vychovávala tři děti. Jejich vztah byl opravdu vřelý, psali si velmi krásné dopisy, úhledné, myslím písmo,

styl a i obsahově. Když strýček ve svých 31 letech umírá, maminka si zřejmě přeje: „Kéž bych měla syna, který by převzal kněžství od mého bratra.“ Tatínek se vrátil z války a rok po strýčkově smrti jsem se narodil. Moje výchova byla ryze křesťanská. Jelikož byl tatínek varhaníkem a denně chodil do kostela, kostel se stává mým druhým domovem. Chodívám ministrovat, dokonce si často hrávám na kněze.

Po obecné škole nastupuji na jilemnické gymnázium a po maturitě do kněžského semináře v Hradci Králové. Nikdy jsem neměl takové myšlenky, čím budu, zkrátka to tak ve mně bylo. Do našeho ročníku se hlásí 30 uchazečů, studium po pěti letech dokončuje 14. Obvykle bývá ročník ukončen na svatého Petra a Pavla včetně kněžského svěcení, ale tentokrát je to jiné. Nepamatuji si přesně, jaké byly důvody, proč se tak pospíchalo, přednášky jsme měli dopoledne, odpoledne, samostudium, bylo to náročné pro nás všechny. Byla válka... Možná panovaly trochu obavy, abychom své studium vůbec dokončili. Kněžské svěcení našeho ročníku přijímáme tedy již v sobotu 3. června 1944 a den na to, v neděli 4. června 1944 na svátek Nejsvětější trojice, slavím svou první mši svatou, primici, ve Studenci. V té době nejsou povoleny žádné slavnosti, pamatuji si, že jsme museli žádat v Jičíně na Oberlandratu o povolení průvodu od domu rodičů do kostela – to bylo družiček, určitě některé ještě vzpomínají. ☺ Kazatelem na mé primici byl dr. Čeněk Tomiško, kněz, spisovatel a básník. Jeho kázání mám dodneška schované.

Seminární léta považuji za nejhezčí léta svého života. I když byla válka, vše bylo takové stísněné, museli jsme si dávat velký pozor, zatemňovali jsme okna, vše bylo na lístky, přesto to bylo opravdu pěkné.

Dětské krůčky začínajícího kněze...

Každý kněz musí být ustanoven panem biskupem v nějaké farnosti, já jsem ustanoven jako 2. kaplan do Jaroměře. V této farnosti pobývám 2 roky a prožívám takové, řekl bych, dětské krůčky novokněží.

1946 – po válce, mě pan biskup ustanovuje administrátorem farnosti v Horních Štěpanicích. K tomu patří ještě Vítkovice, Dolní Štěpanice, Benecko. Je to velmi rozsáhlá oblast. Jako dopravní prostředek používám jízdní kolo nebo lyže.

Padesátá léta...

Rok 1950 – jsem stále ve Štěpanicích a je 24. července 4.00 hodiny ranní: před farou stojí STB, maminka mě přichází vzbudit se strachem a špatnou předtuchou. Řekli: „Vezměte si nějaké pracovní oblečení a půjdete s námi.“ Strach trochu opadl, vím, že nejdu do kriminálu. Loučení s maminkou je těžké. Přivázejí mě na stanici SNB

v Jilemnicích a všichni odjíždějí, mizí. Hodinu jsem stále sám a nevím, co se děje. Za hodinu přivázejí pana děkana Sedláčka z Jilemnice, naloží nás a cestou směr k České Lípě, někde v polích, přibíráme ještě dalšího kněze. Během cesty poznáváme, že jedeme do Želiva, kam přijíždíme kolem poledního jako první. Několik dní s námi nic nedělají, jen vnímáme další přísuny kněží. Na pokojích je hodně postelí, zamřížovaná okna. Obvyklý denní režim s osmihodinovou pracovní dobou, pracujeme na polích, vybíráme brambory většinou až do zámrazu, pracujeme v lese, v zimě čistíme z dovezených látek různé nečistoty. Vzpomínám: Jednou jsme se Standou Zemanem v lese nosili nějaké roští, moc jsme nevěděli, co máme dělat, chodili jsme pomalíčku. A ten jeden příslušník na nás volal: „Vy dva, pohněte sebou, pohněte sebou!“ Tak jsme šli na kraj lesa s tím roštěm, tam jsme se otočili a šli zase zpátky, to bylo opravdu pro legraci. ☺ V Želivě mše svaté můžeme sloužit jen tajně. Panuje tam přísnější režim, je nás zde tak na 400 z celých Čech, Moravy a Slovenska. V roce 2012 byla na klášterní chodbě želivského kláštera umístěna pamětní deska, kde jsou napsána všechna jména internovaných duchovních (464 jmen, přesně 464 životů). Nejsou to jednoduché časy, člověk musí mít stále na paměti, že je sledován.

V roce 1951 část nás kněží vybírají, podle čeho – toť otázka, a odvázejí do Hájku u Prahy, kde se nachází krásný klášter s velkou zahradou. Tam už máme trochu volnější režim, můžeme se volně pohybovat, chodíme ven na zahradu, dokonce můžeme sloužit mše svaté. Jeden slouží, druhý ministruje a druhý den se měníme. V neděli míváme společné mše svaté, chodí i hodně teologů, vzájemně se povzbuzujeme. V Hájku pracujeme ve třech skupinách, 3 komanda, já pracuji na zahradě, někteří v nedalekém státním statku, třetí skupina zasklívá obrazy madony. Cílem tohoto nedobrovolného pobytu je nás především přeškolit. Po dvou letech vojenská správa projevuje zájem o klášter a my jej musíme vyklidit. Nás, kdo ještě nemáme splněnou vojenskou službu, převelují k PTP na Slovensko, kde se asi tak 14 dní podrobujeme základnímu vojenskému výcviku, poté přejíždíme do Zvolena, kde pracujeme zejména na stavbách, což je ještě vlastně pěkné. Ti, kteří pracují v dolech, to mají horší. Taková úsměvná vzpomínka: Lidé nás zde znali, když jsme šli na vycházku, měli jsme na sobě vojenské mundúry, černé výložky, zdravili nás: „Pochválen buď Ježíš Kristus.“ Počátkem adventu nás přesídlují do Banské Bystrice a pak do Pezínoku, blízko Bratislavy. Zde dostáváme dovolenku, a tak se po 4 letech setkávám se svou rodinou doma na Vánoce.

Nový začátek...

Po roce a čtvrt se složky PTP ruší a já se ocitám svobodný, ale bez státního souhlasu, v rodném domku svých rodičů ve Studenci. Hledám si práci a zase mám štěstí. Kousek za Studencem, v Zálesní Lhotě, v továrně na byšce, jmenuje se SPORT, získávám práci ve skladu a expedici zboží. Vedoucím zde je Mirek Jebavý, rodák ze Studence, spolužák z jilemnického gymnázia. Pracuji tedy na pozici skladníka, kde jsem sám a ve volných chvílích se modlívám breviář. A zase taková perlička: Dostal jsem odměnu, mám to ještě schované (děkovný list s textem) „Soudrubu Exnerovi za dobrou práci věnujeme 100 Kč“.

Zpět do služby...

Za můj znovu udělený souhlas asi může předseda závodní organizace KSČ z oné továrny, neboť on je ten, který mi povídá: „Půjdete do duchovní správy.“ Zpočátku vůbec nevím, jak to myslí, až když dostávám pozvání z Hradce z biskupství, že se mám dostavit, říkám si: „Aha, asi se něco děje.“ A tak v roce 1956 získávám znovu státní souhlas a poučen státním zástupcem, že žijeme v lidově demokratickém státě a at' se podle toho chováme, mi je předán panem biskupem dekret do Chřenovic. To je taková malá farnost mezi Světlou a Zručí nad Sázavou. Rodinná atmosféra, kostel plný lidí, všechny děti chodí na náboženství, o prosebných dnech jdeme na modlitbu do polí za kostelem. Že je nějaký komunismus, v této obci není vůbec znát. Lidé si vidí takřikajíc do talíře. Mám to tam opravdu rád.

Světlá nad Sázavou...

Po půldruhém roce dostávám zprávu od kapitulního vikáře, že budu přemístěn do Světlé nad Sázavou. Bráním se, oponuji, jsem z venkova a cítím se tam dobře, město pro mě není. V té době však bylo velmi těžké získat souhlas k duchovní správě pro kohokoliv, a jelikož se to podařilo právě pro mě, musím jít. Správa této farnosti je náročná, město, velká farnost, oprava budov – kostela a fary. Je zde ale také mnoho obětavých lidí, ještě dodnes jsem s některými v kontaktu. Na náboženství v té době choděvalo hodně dětí, učím každý ročník zvlášť.

1968 – jsem stále ve Světlé nad Sázavou a do školy nastupuje nová ředitelka. Jejím cílem je snížit počet dětí chodících na náboženství. 15. června uspořádá akci pro rodiče žáků školy a hlavním bodem programu je přednáška o ateismu. Z úst přednášející mimo jiné zní: „Pokud máte rádi své děti, neposílejte je na náboženství, protože byste jim velmi ublížili.“ Ač oficiálně nepozván, nicméně se souhlasem ředitelky školy, se mlčky účastním této akce také. Přestože to nevnímám jako nic problematického, jsem

prohlášen za provokatéra.

Církevní tajemník se ožívá několik dní poté: „Vy jste se dopustil provokace. Byl jste na schůzi rodičovského sdružení.“ Kapitulní vikář mi oznamuje, že situace je vážná a že se mě snaží přeložit někam jinam. Odcházím nerad, v této farnosti jsem strávil 18 let, byla a je mou srdeční záležitostí.

Hostinné...

Chtěl bych blíže k domovu a má touha se stává skutečností. Kapitulní má vše promyšlené a chce provést výměnu v Hostinném, důvodem je: „Tamnímu faráři je tam zima a ty jsi takový horal, ty to zvládneš, a navíc je Hostinné blízko Tvé domoviny.“ Háček je v tom, že potřebuji nový soublas, o který musím požádat na okrese. Po první nezdařené návštěvě napodruhé získávám soublas od krajského tajemníka na dva roky. Zůstávám tam celkem 6 let.

1982 – čeká mě poslední přeložení. Je to Nová Paka... jsem zde již 37 let, 23 let jako farář, 10 let jako výpomocný duchovní.

Teď se připravuji na odchod na věčnost. Modlete se za mne, za šťastnou smrt. Přeji vám šťastný život v pokoji a radosti a to bude jen ve spojení s Pánem. On nás má všechny zapsané ve svém srdci. Zachovejte mu stálou věrnost.

Co k tomu dodat? Snad jen poděkování za chvíli, kdy jsme mohly společně s Martinou vyslechnout veselé i vážné vzpomínky P. Karla Exnera, který i nás provázal na naší duchovní cestě přes 30 let.

Děkujeme.

Linda Podzimková

KONCERT NOVOPACKÉHO CHRÁMOVÉHO SBORU

NOC KOSTELŮ

V pátek 24. května 2019 se uskutečnil v naší novopacké farnosti 11. ročník Nocí kostelů, jehož vrcholem byl koncert duchovní hudby od 21 hodin v klášterním kostele Nanebevzetí Panny Marie.

Již při příchodu do kláštera nás překvapilo efektní osvětlení dvěma pruhy kahánků na podlaze po celé délce lodi kostela až k oltáři. Symbolizovaly

cestu k víře v Boha, Ježíši Kristu a Panně Marii. Těž tak vynikla krása právě dokončených zrestaurovaných fresek na části stropu a zdech chrámu.

Kostel byl zcela zaplněn posluchači, žádné místo nezůstalo prázdné. Pan farář P. Kalita všechny přítomné přivítal a úvodem seznámil s chrámovým orchestrem a sborem pod taktovkou dirigenta a sbormistra Jaroslava Moravce, studenta medicíny na Karlově univerzitě v Praze.

Na program koncertu byla díla J. S. Bacha: JESUS BLEIBET MEINE FREUDE, J. Heydna: MISSA BREVIS s:ti JOANNIS DE DEO, W. A. Mozarta: LAUDATE DOMINUM, F. Mendelssohna-Bartholdyho: HEAR MY PRAYER a dva zpěvy z Taizé: SURREXIT CHRISTUS a PŘED TEBOU, PANE.

Koncert byl úžasný, instrumentální i vokální provedení na vysoké úrovni, všechny skladby byly interpretovány s precizností, láskou a radostí. Sólový part paní Hany Žvachtové program koncertu umocnil jejím krásným, profesionálním sopránem.

Kdo se učil hrát na hudební nástroj nebo zpíval v pěveckém sboru, moc dobře ví, že je třeba mnoha hodin poctivého cvičení na nástroj i zkoušek a trpělivosti, než se skladba naučí. Proto velký dík patří, kromě všech zúčastněných na programu, Jaroslavu Moravcovi, který s Boží pomocí a díky svému hudebnímu nadání, pracovitosti, vstřícnosti a skromnosti dokázal orchestr a pěvecký sbor sladit a scelit. Pod jeho vedením jsme měli možnost vyslechnout nastudování těchto krásných duchovních skladeb.

Je chvályhodné, že někteří rodiče působící ve sboru a orchestru přivedli své děti – např. Aničku, Romanku, Kát'u aj. Také Jára Moravec posílil hudební těleso o své rodiče ve sboru, na varhany hrál výborně těž talentovaný jeho mladší bratr Martin – hudební geny se v rodině nezaprou!!!

Koncert měl velký úspěch, posluchači žasli nad tou krásou, potlesk na závěr nebral konce, všichni odcházeli nadšeni.

Antonín Dvořák, hudební skladatel a velmi věřící člověk, když dokončil svá mistrovská díla, vždy připsal pod partituru „Bohu díky!“.

Tož, těž Bohu díky! za tak nádherné zakončení Noci kostelů, za pohlazení po duši. Těšíme se na další koncerty!

Hana Černá

TÁBOR SKAUTSKÝ 2019

První prázdninovou sobotu jsme, podobně jako stovky dalších skautů a skautek v naší zemi, vyrazili na tábor. Ten letošní se v mnohém lišil od předchozích. Změnami byly například vyjít z bezpečné vzdálenosti okolí Nové Paky do neprobádané středočeské obce Mezno poblíž města Tábora, táboření na břehu rybníka, důraz na družinový systém, v němž fungujeme po celý rok - s rádcí, družinovými vlajkami a pokřiky - a spíše než boj o první místo v táborové hře šlo o překonání vlastních limitů a vyzkoušení si skautských dovedností. O to nám letos šlo. Užít si a prožít na táboře hlavně vlastní tábor, okolní přírodu, všední den a skautování. Kvůli boji s draky nebo Elfy nenechat zaniknout kouzlo táboření.

Příhodné bylo, že nás po večerech navštěvoval oldskaut Zajíc, který nám vyprávěl, jak se svým bratrem prchali před minulým režimem. Při tom plně oba bratři využili skautských dovedností získaných právě při své činnosti v oddíle a na táborech. Zajíc každý den vypíchl nějakou dovednost, kterou nechal mladé táborníky do druhého dne vyzkoušet. Tak jsme se museli zorientovat na mapě, podle níž jsme utíkali před StBáky, luštili zašifrovanou zprávu, stavěli vor schopný překonat tok Dunaje do Maďarska, stavěli jsme si obydlí, k čemuž jsme se museli osvědčit fyzickou i schopností vázat uzly. Hodila se i schopnost uvařit si na ohni, znalosti historie a odlévání stop. Jako přátelé lidí dobré vůle jsme zkoušeli, jaký je život s hendikepem. Zde je nutno pochválit jak pečující sestřičky a bratry, tak i postižené, kteří se své role ujali s opravdovým nasazením. Tak nás oldskaut Zajíc dovedl až do svobodného světa.

A co jsme prožili v rámci všedních dní? Třeba koupání se v rybníku, stavbu dvanáctimetrové vázané stavby, vyšívání, výrobu praků podle krále Davida, slavnostní i všední táborové ohně, práci se dřevem a poznání tradic oddílu světlušek s nadlidskými schopnostmi...

Pak naposledy zazněla státní hymna za doprovodu skautské dechové kapely a byl konec.

Na chlapce a děvčata, kteří by se rádi vydali na podobnou stezku dobrodružství, se těšíme na začátku září na schůzkách.

POUŤ DO SVATÉ ZEMĚ

Milí farníci, byl jsem vyzván, abych se v tomto poutním čísle Farních listů s vámi podělil alespoň o některé své zážitky z pouti do Izraele v listopadu loňského roku. Nejdříve bych chtěl poděkovat Pánu, že jsem pout' mohl vykonat, a touto cestou a těmito řádky pak také poděkovat neznámému dárci, od něhož jsem už před několika lety našel v poštovní schránce obálku s příspěvkem na „pout' do Svaté země“, který mě de facto na tuto pout' poslal.

Jeruzalém - chrámové návrší

Samotné pouti předcházelo skoro roční plánování a zjišťování, jaké jsou možnosti, s jakou cestovní kanceláří a průvodcem se vypravit. Sháněl jsem také, kdo další by jel se mnou na pout', protože i na spolupoutnicích velice záleží. Po nedlouhém zjišťování možností padla od mých spolubratří kněží, kteří byli ochotni jet spolu se mnou, jednoznačná volba jet do Svaté země jen s osvědčenou průvodkyní, a to paní Václavou Benešovou, rodem ze sousedního Studence (proto jsme také trochu na termín poutě čekali), a byla to opravdu dobrá volba. Paní Benešová připravila sedmidenní program jako skutečnou pout'. Na pražském letišti se i proto 15. listopadu, v den odletu, sešla, myslím, opravdu dobrá parta poutníků, a mohu říci, že za celou dobu v naší skupině nevznikla žádná větší nedorozumění nebo konflikty, které by nás rozdělily nebo nedopřály v pokoji prožít čas milosti ve Svaté zemi.

Když jsme 15. listopadu před 17. hodinou bezpečně přistáli na letišti Bena Guriona v izraelském Tel Avivu, naše první cesta, už po západu slunce, směřovala do Nazareta, kde jsme byli první tři noci pobytu ubytováni. Vzpomínám si dodnes živě na ráno prvního dne ve Svaté zemi, kdy se probudíte, slyšíte kokrhání kohoutů, zvony baziliky Zvěstování a díváte se na domy města „kde to všechno začalo“ ozářené nesmělým ranním sluníčkem. Hlavou mně běžela slova: „Buď zdráva, milosti plná, Pán s tebou. ...Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího...“ Po snídani, která byla formou švédských stolů (podobně jako všechny další snídane i večere) i s některými tradičními pokrmy země nebo jejich úpravou jsme se vydali za prvními cíli naší pouti. První byl z Nazareta celkem vzdálený jeden z pramenů Jordánu v Banyas na úpatí Golanských výšin. Protože byl pátek a arabské obyvatelstvo Nazareta mělo sváteční den, tak se náš autobus úzkými, klikatými a strmými uličkami Nazareta velice

rychle propletl na dálnici za městem a vydali jsme se směrem na sever.

Když projíždíte autobusem Svatou zemí, tak nemůžete přehlédnout jak usilovnou práci lidských rukou, tak zem, která nedá člověku ani stéblo. Každý kus úrodné půdy osetý plodinami důležitými pro obživu obyvatel (nikde jsem tam neviděl lány po řepce, která by byla zpracovávána na biopaliva, jako je tomu u nás) nebo osázen plantážemi banánovníků, mandarinek, pomerančů, jabloní, fíků, oliv... Nemůžete

přehlédnout ani důmyslné využití dostupné vody, ať už pro chov ryb nebo zavlažování polí, protože jak úrodná půda, tak voda mají v Izraeli obrovskou cenu. Stačí ale ujet pár desítek kilometrů a z úrodného kraje se krajina rychle mění ve skalisté kopce, polopoušť nebo rozpálenou poušť. Na severu pod Golanskými výšinami také narazíte na pozůstatky ozbrojených konfliktů mezi Izraelem a sousedními zeměmi v podobě plotů kolem silničních příkopů, na kterých cedule upozorňují na rozsáhlá zaminovaná území. V Izraeli najdete mnoho kontrastů.

V Banyas, kde vyvěrá jeden z důležitých pramenů Jordánu, jsme, po prohlídce místa, obnovili svá křestní vyznání, a protože jsme byli na pouti ve skupině tři kněží a na místě byl ještě klid, dali jsme všem poutníkům možnost zapojit se do přímluvné modlitby a u pramene Jordánu svěřit do Božích rukou to, co s sebou přinesli na pout'. Cestou zpátky do Nazareta jsme se zastavili v Káně, na místě, kde podle tradice Pán Ježíš vykonal svůj první veřejný zázrak – proměnil vodu ve víno. Pomodlili jsme se za manžele, rodiny a mnozí obtěžkali svá zavazadla v jednom z krámků vínem nebo suvenýrem z Kány. Tam nás také po poledni zastihla jediná dešťová přehánka celého pobytu.

Banyas - pramen Jordánu

Nazaret - bazilika Zvěstování

Z Galilejské Kány jsme se vrátili zpátky do Nazareta, kde byla v areálu baziliky Zvěstování – kostele sv. Josefa – domluvena mše svatá. Po mši, až do večera, byl čas nejen na osobní prohlídku baziliky, ale především na ztišení u místa, kde zazněl Andělův pozdrav a Mariino: „Jsem služebnice Pána, ať se mi stane podle tvého slova.“

Večer na hotelu jsem pak s kolegou Pavlem zažil noční stěhování, protože nám na pokoji ze stropu začala téci voda. To usínáte, řádně unaveni po celém dni, a uslyšíte kap, kap, kap, kap... a pak zjistíte, že se vám to nezdá, že skutečně

ze stropu kape voda. A pak honem balíte kufr a stěhujete se na jiný pokoj. I to se stává, i to může patřit k pouti a pak jen na to s úsměvem vzpomínáte.

Asi nejvíce v paměti z celé pouti mám zapsán druhý a třetí den. Druhý proto, že naše cesta z Nazareta směřovala ke Galilejskému jezeru. Hora Blahoslavenství a Ježíšovo Kázání na hoře, Tabgha – místo zázračného rozmnožení chlebě a ryb pro 5 tisíc lidí. Mensa Christi – místo především posledního setkání zmrtvýchvstalého Pána s apoštoly na břehu Genezaretského jezera, kde měl pro ně, po neúspěšném nočním rybolovu, připravenou rybu a chléb, kde se Petra ptal: Miluješ mě? Kafarnaum – místo, kde Pán vykonal mnoho zázraků a kde byl Petrův dům. Ta místa jsou velice blízko sebe několik set metrů, kilometr, dva. Dnes na tomto severním břehu jezera najdete jen kostely, ve kterých se události připomínají, nebo archeologické vykopávky, žádnou rozsáhlou novodobou zástavbu. Proto se mně tato místa hluboce zapsala do paměti a připomněla slova, která máme v evangeliích. Když si představíte, kdo tam Pánu naslouchal, kdo Pána na těch místech následoval, jaký byl jejich život, i to, jaká slova Pán pro ně měl a co udělal pro jejich nemocné a potřebné... tak vám dojde, s mrazením v zádech, jak důležitým slovem je Pánovo evangelium i pro náš život. Mši svatou toho dne jsme měli v Magdale, místě spojeném s Marií Magdalénou (z Magdaly). Cestou zpátky do Nazareta jsme se za soumraku zastavili ještě v Jardenitu, místě, kde vytéká biblický Jordán z Galilejského jezera a kde jsou dnes mnozí křtěni, nebo obnovují svá křestní vyznání, ponořením se do vod Jordánu. Myslím, že pro mnohé z naší skupiny byl v tento den velikým zážitkem „taneční kurz“ tradičních židovských tanců během projížďky lodí po Genezaretském jezeře nebo tzv. Petrova ryba, kterou si mohli dát k obědu.

Galilejské jezero z Hory Blahoslavenství

nedotknutá lidskou činností. Tam si člověk uvědomí svou nicotnost, ale i Boží blízkost. Než jsme ale tuto mši svatou slavili, tak jsme ráno sbalili kufry v nazaretském hotelu, naložili je do autobusu a vyrazili přes Bet Shean – místo s historií starou 4500 let, spojené třeba se starozákonním králem Saulem, za dob Římanů to bylo jedno z hlavních měst federace Dekapolis – do Jericha, nejstaršího

Třetí den se do mé paměti zapsal pro Judskou poušť. V podvečer jsme slavili, na jednom z kopců v Judské poušti, asi na půli cesty mezi Jerichem a Jeruzalém, nad údolím Vádí Kelt – „stínů smrti“, jak o něm mluví žalmista v 23. žalmu, nedělní mši svatou. To byla síla. „Hospodin je můj pastýř! Nebudu mítí nedostatku...“ Krajina tam je, dá se říci, stejná jako v době Ježíšově – písek, kopce, kamení, hluboce zaříznutá údolí,

a nejnižše položeného města na zeměkouli. Po prohlídce nejstarší části Jericha a obědě naše poutní cesta směřovala k Mrtvému moři, abychom měli možnost poznat na vlastní kůži slanost jeho vod. Cestou jsme se, ještě v Jerichu, zastavili u stromu, na který měl vylézt biblický celník Zacheus, když chtěl vidět Ježíše, který procházel městem cestou vzhůru do Jeruzaléma. Jaká byla naše zastávka cestou vzhůru do Jeruzaléma, jsem se už zmínil. Jeruzalém jsme na naší pouti poprvé zhlédli v nočním osvětlení.

Z prvního okouzlení nočním Jeruzalémem mě vytrhl průjezd checkpointem (kontrolním bodem) do Betléma. Od roku 2003 odděluje vysoká betonová zeď izraelské a palestinské území, Jeruzalém od Betléma, a omezuje pohyb zvl. palestinských obyvatel, kteří musejí mít propustku (třebas za prací) na izraelské území. V Betlémě jsme byli ubytováni po zbytek pouti v jednom z křesťanských hotelů. Checkpoint mi připomněl, jaké vztahy mohou panovat i dnes mezi dvěma národy.

Zbývající tři a půl poutního dne jsme měli na Jeruzalém a Betlém a jejich blízké okolí. V pondělí, čtvrtý den pouti, naše cesta vedla nejdřív do baziliky Navštívení v Ein Karem (dnes část Jeruzaléma). Je to opravdu „místo v horách“, kam spěchala Panna Maria, aby pomohla své příbuzné Alžbětě, která byla v požehnaném stavu. Zde jsme slavili po ránu mši svatou. Na protější straně údolíčka jsme pak navštívili baziliku Narození Jana Křtitele. Poté nás autobus zavezl k památníku obětí šoa Yad Vashem v Jeruzalémě.

Před nějakým časem platila pro všechny lidi, kteří přijeli do Izraele jako turisté, povinnost navštívit tento památník. Dnes už to tak není. Nicméně je to síla vidět zdokumentované, nejen ve fotografiích a textech, co všechno byl člověk člověku schopen udělat. Cím si Židé v 1. pol. 20. století jako národ prošli. Ale ona to není jen historie. Realitu, že stejných nebo podobných hrůz je člověk schopen i dnes, si snadno uvědomíte jen o pár kilometrů dál od památníku, kdy projíždíte kolem vojenské hlídky branou ve vysoké betonové zdi na palestinské území.

Po síle zážitku v Yad Vashem jsme měli možnost se vrátit do atmosféry radostného poselství evangelia v bazilice Narození Páně v Betlémě. Pánovo narození bylo Boží odpovědí na zlo a hřích světa. On se narodil ne proto, aby soudil, ale aby spasil a zachránil. My jsme, až jakoby zázrakem, po chvilce čekání (cca 20 min.) mohli v bazilice sestoupit k místu narození našeho Pána a dotknout se místa, na kterém se Bůh pro nás stal člověkem. Stávají se tam obvykle i několikahodinové fronty, než člověk může k místu sestoupit. Pak jsme ještě navštívili nedaleký kostel Mléčné jeskyně. Betlém byl a je místem, na kterém bylo

noční Jeruzalém - Zeď nářků

neskutečně mnoho jeskyní, ve kterých se pastýři se stády schovávali před nepřízní počasí, v jedné z nich našli útočiště i Josef s Marií. Kostel Mléčné jeskyně se tak jmenuje proto, že ta jeskyně je celá bílá a je místem, kde se lidé modlí za ženy, které nemají děti, ač by je moc chtěly. Tento poutní den jsme se také „věnovali“ podpoře palestinských křesťanů, když jsme u nich nakoupili devocionálie a výrobky z olivového dřeva, které živí je a jejich rodiny.

Pátý poutní den v našem itineráři patřil celý Jeruzalému. Začali jsme jej mší svatou v kostele v Betfage, kde je připomínán Ježíšův slavný vjezd na oslátku do Jeruzaléma na svátky. Při každé mši svaté, jakož i této, platilo, že na ni máte přesně vymezený čas, ani o minutu navíc, protože za vámi už čeká na svou mši další skupina poutníků. Tak žádné dlouhé kázání a rozjímání, všechno muselo běžet jako na drátkách, včetně příjezdu či příchodu na místo, opozdit se znamenalo být beze mše svaté.

Po mši svaté jsme už šli pěšky přes místo připomínající Pánovo nanebevstoupení na Olivové hoře, dále kostel Pater Noster – připomínající modlitbu Páně, kostel Dominus Flevit – kde Pán zaplakal nad Jeruzalémem a předpověděl jeho poboření, uličkami Olivové hory dolů ke Getsemanské zahradě a jeskyni Zrady. Míst, které jsme prošli, bylo víc, ale tato jsou důležitá pro naši víru. V Jeruzalémě ale už nenajdete skoro nic z toho, jak to bylo v době Ježíšově, snad jen několik olivovníků v Getsemanské zahradě pamatuje čas, když se tam Pán krví potil. Jidská poušť a severní Galilea ve srovnání s Jeruzalémem jsou přeci jen jiné. Jeruzalémem mnohokrát přešly bouřlivé dějiny.

Z Getsemanské zahrady naše cesta vedla přes údolí potoku Cedron vzhůru k chrámovému okrsku a Davidovu městu – nejstarší části Jeruzaléma. Poté, co jsme prošli tzv. Hnojnou bránou do starého města, jsme poprvé mohli přistoupit, podle pravidel, které je třeba cítit – muži s pokrývkou na hlavě, ke Zdi nářků a pomodlit se. Jestliže jsem mohl být na některém místě pouti vícekrát, tak to byla právě Zeď nářků a místo Pánova narození. Od Zdi nářků jsme přešli na prohlídku nejstarší dochované a přístupné části Jeruzaléma – Davidova města. Při čekání na vstup jsme na vlastní kůži mohli zažít, jaké je to v židovské škole, protože mnoho židovských dětí spolu s námi čekalo na prohlídku Davidova města. Do naší prohlídkové trasy patřil i průchod

Betlém - Chrám Narození Páně

Jeruzalém - Getsemanská zahrada

podzemní štolou, kterou se přiváděla voda do města od rybníku Siloe. Až k němu jsme podzemím došli, tedy spíš jen k tomu, co z něho zbylo. Cesta vysekanou podzemní štolou ve skále rozhodně nebyla pro ty, kteří trpí klaustrofobií, naštěstí v ní už netekla voda jako v druhé, ještě níže položené štole, kterou je také možné projít. Pátý den jsme zakončili v kostele sv. Petra in Galicantu (kostel Kohoutího zakokrhání), kde měl Petr zapřít Pána. K místu i dnes vedou krkolomné schody, kudy vedli Pána z Getsemanské zahrady do domu velekněze, jen se po nich dnes nechodí.

Šestý, předposlední den pouti jsme se po brzké snídani vydali na obvyklou cestu k betlémskému checkpointu. Před ním nám pravidelně jeden Palestinec podával do autobusu, který popojížděl ve frontě, černou ranní tureckou kávu. I takto Palestinci vydělávají na obživu své rodiny, když nemohou za prací do Izraele. Autobus nám tentokrát zastavil v blízkosti Lví nebo také Ovčí brány a my jsme znovu vešli do starého jeruzalémského města, abychom se vydali po cestě Via Dolorosa (Křížové cestě). Cestou jsme se zastavili v kostele sv. Anny s rybníkem Bethesda, v chrámu Odsouzení a Bičování a přes Lithostrotos – podzemní kanály, zbytky Antoniovovy pevnosti, jsme došli do baziliky Božího hrobu – místa Ukřížování a Zmrtvýchvstání Pána Ježíše. Opět jsme měli veliké štěstí. Když jsme do baziliky přišli, fronta k místu Božího hrobu byla jen něco málo přes hodinu (oproti obvyklým dvou až třem hodinám). Na tomto místě nám průvodkyně dala rozchod, abychom se sami mohli zdržet na místě Pánova ukřížování, smrti a zmrtvýchvstání, jak dlouho budeme chtít. Odpoledne jsme pak přešli na horu Sion, kde je připomínáno místo Pánova večeraďla a seslání Ducha svatého. Nachází se tam také kostel Zesnutí Panny Marie a hrob krále Davida. Na Siónu, v klášteře u františkánů, jsme měli v závěru dne mši svatou. Večer pak pro nás zaměstnanci hotelu připravili nejen obvyklou večeři, ale také závěrečné posezení, při kterém byla nejen legrace, ale také nám povyprávěli o nelehkém životě palestinských křesťanů, které jsme vlastně svou poutí v mnohém podpořili. Zvláště v tom, že mají práci, že mohou žít své rodiny a nemusí opustit svou vlast.

Poslední, sedmý den poutě před odletem jsme na prohlídky a program měli k dispozici jen dopoledne. Proto naše cesta nejdříve vedla na Pastýřská pole v Betlémě, kde je připomínáno oznámení radostné zprávy o narození Spasitele pastýřům. Dále pak na Herodion – pevnost krále Heroda, který se obával o svůj život a postavení tak, že nechal popravit i některé ze svých dětí. Z Herodionu jsme se vrátili zpátky do Betléma k chrámu Narození Páně, abychom vedle v kostele sv. Kateřiny před polednem slavili závěrečnou mši svatou našeho putování. Krásným zakončením celé pouti bylo, že jsme mohli v poledne spolu s františkány v procesi znovu sestoupit k místu Pánova narození ke společné modlitbě Anděl Páně. Pak nás čekal už jen společný oběd, přejezd autobusem na letiště v Tel Avivu a návrat do Prahy.

Program byl opravdu bohatý. Každá pout' je ale především časem milosti,

časem, kdy nám Bůh chce dát to, co má pro nás připravené. Tato pout' mně dala hodně. S odstupem času to vidím stále víc. Možná to není zrovna to, co měl člověk vysněné, co by chtěl prožít, vidět... Má-li člověk otevřené a vnímavé srdce, Pán mu dá na pouti vždy mnohem víc, než čekal, a to na místech, kde to ani nepředpokládal, způsobem, který nečekal. Nemusíme podnikat dlouhé poutě, abychom byli Bohem obdarováni, ale je pravdou, že nás poutě činí vnímavějšími ke skutečnostem, které všednodennost a stereotyp ubíjejí. Budete-li moci, jeďte do Svaté země. A když ne tam, tak jděte nebo jeďte jinam, jako poutníci, abychom jednou doputovali s vírou v našeho Pána k našemu nebeskému domovu.

P. Pavel Kalita

SPOLEČENSTVÍ SENIORŮ

nám představila paní Olinka Marksová

Kdo přišel s myšlenkou založit společenství seniorů?

Byl to můj nápad, který se zrodil přibližně před 27 lety. Zpočátku jsme se scházeli u mých rodičů, až později u mne doma. Nejdříve jsem oslovila paní Kotykovou, potom paní Křížkovou, Mužíčkovou, Krauseovou, Kolářovou, Čermákovou, Štumpfovou, Medlíkovou, manžele Dufkovy, paní

Pražákovou, ředitele SSaZ Truhelku a jeho maminku, manžele Vitvarovy, Neverklovy, Pilařovy, Grohovy, paní Věchtovou, Korbelařovou, Vlačihovou, Turnerovou, Cihelkovou, Pekárkovou, Exnerovou a další, na které si momentálně nemohu vzpomenout. (Jak vidíte, mnoho z nich už není mezi námi.)

Od počátku chodil do našeho společenství pan probošt Exner. Když do naší farnosti nastoupil otec Kalita, tak asi po třech letech začal chodit i on. S panem proboštem se střídali.

Původně jsme se scházeli vždy druhou středu v měsíci od 14 hodin, v současnosti se scházíme každé druhé úterý v měsíci ve stejném čase. Naše setkání trvá asi tak dvě hodiny.

Jaká je náplň setkání?

Začínáme růžencem, poté nám pan farář přečte novinky z církevního světa, pak je modlitba, zpěv a volná diskuze. Na závěr dostaneme požehnání. Když má někdo svátek nebo narozeniny, tak přinese buď chlebičky nebo něco upeče. ☺

Uvažujete o svém nástupci ve vedení společenství?

Zatím ne, to nastane až v případě, že by se mi zásadně zhoršil zdravotní stav.

Děkuji za rozhovor a do dalších let přeji Vám a vašemu společenství hodně sil a Boží pomoci.

Mírek Blažek

NOC (A DVA DNY) NA LYSÉ HOŘE

DUCHOVNÍ OBNOVA S ALFOU+

Na úvod hádanka. Vezměte počet apoštolů a přičtěte počet Josefových bratrů. Vyšlo-li vám číslo 23, tak přesně tolik účastníků měla duchovní obnova Alfou+ na Hoře Matky Boží v Králíkách ve dnech 3. a 4. května tohoto roku. (Nevyšlo-li vám číslo 23, vraťte se na začátek a vše řádně přepočítejte nebo si v Bibli svaté dohledejte počet apoštolů a počet Josefových bratrů. :-))

Hora Matky Boží (zvaná též Lysá hora) je samo o sobě mysteriózní místo s fascinujícím historickým příběhem. Jen málokdo nepocítí zvláštní napětí (nebo alespoň úlevu) při příjezdu na místo vzdálené 6 km od polských hranic, kdy po absolvování nekonečně klikatící se cesty z Králík do obce Horní Hedeč nepotká nejen žádného lidského živáčka, ale ani lišku, která by mu dala dobrou noc. Prostě místo jako stvořené pro osobní rozjímání, modlitbu a v případě nevěřících pro „daní sebe sama dohromady“ (jak výstižně řekl jeden z účastníků).

Na Lysé hoře u Králík slíbil na počátku 17. století jakýsi místní chlapec Tobias Becker Panně Marii, že jí postaví chrám. V roce 1696 byl skutečně položen základní kámen kostela, který byl po dokončení zasvěcen Panně Marii Sněžné a u toho všeho stál – světe div se – Tobias Becker z Králík, tentokrát už ale jako královéhradecký diecézní biskup. Nic totiž není náhoda a veškeré dění má svoji moudrost a Boží prozřetelnost.

Deset let po dokončení kostela byl otevřen klášterní komplex pro řád servitů a zároveň se Lysá hora stala významným poutním místem s novým názvem Hora Matky Boží. Klášter byl ušetřen „osvíceným“ aktivitám Josefa II. díky bystrosti jednoho z bratrů, který prý na otázku „Kde je střed světa?“ odpověděl „Tam, kde se právě nachází Jeho Císařská Milost“. To prý klášter zachránilo. Servité byli v 19. století vystřídáni redemptoristy, a co se nepodařilo Josefu II., dokončili s brutalitou sobě vlastní v roce 1950 komunisté. Ti klášter uzavřeli a přetvořili ho na vězení pro internované řádové bratry. A zároveň, jak bylo jejich „dobrým“ zvykem, stavbu řádně zdemolovali.

Dnes po obrovském úsilí mnoha nadšenců obnovený klášter s kostelem slouží opět jako významné poutní místo a je dominantou Králícka.

Novopačtí i nenovopačtí poutníci dorazili na svaté místo díky organizaci Martyňky Šulcové. Mnozí z nich byli účastníci Alfou, někteří nikoliv, ale všichni jeli na svatou Horu Matky Boží nalézat smíření, odpuštění a duchovní obnovu.

Klášterní ubytování bylo střídme, ale vyhovující a čisté, chutné společné stravování bylo příjemnou příležitostí sdílet dojmy a zážitky. A okolní příroda? Ta krása se ani nedá popsat.

Zcela zásadním momentem však byly přednášky P. Pavla Kality, který si pro skupinu připravil cyklus workshopů na téma „Postoje otevírající naše srdce pro větší působení Boží milosti“. Společné mše svaté v místní kapli doprovázené kytarou Petra Selveka a jinými muzikanty byly hlubokým zážitkem díky blízkosti celého společenství a příležitostí pro velmi intimní setkání s Bohem v tomto duchovně silně rezonujícím místě. Jaké blaho daleko od konzumu!

Cítíte-li i vy ostatní potřebu čas od času opustit každodenní pinožení se za pomíjivými nicotami, jeďte příště s námi. Stojí to za to.

Jaroslav Jirásko

OTÁZKY & ODPOVĚDI

„Co jsou odpustky a jak je můžu získat v souvislosti s poutí?“

Už jednou jsem se tomuto tématu v otázce Farních listů věnoval, ale to bylo v souvislosti s našimi zemřelými. Na pout' se ale vydáváme my živí. Pokusím se stručně nejprve zopakovat, o co jde, protože téma odpustků, i díky historii naší země (kritika kupování odpustků v době M. J. Husa), je stále znovu a znovu připomínáno.

Každý hřích, tj. každé jednání proti Božímu zákonu, Božímu slovu, má v životě člověka (a nejen jeho samého) následky a důsledky. Člověk, který reflektuje své zlé jednání, hledá odpuštění a smíření u Boha i u lidí a snaží se škodu napravit. Svátost smíření – rozhřešení – odpouští vinu, hřích, ale po hříchu často zůstávají následky. Některé následky a důsledky zlého jednání nelze odstranit z života snadno. Vlastními silami často nejsme schopni napravit následky zla, které jsme spáchali. Např. opakovaný hřích zotročuje, bere svobodu, působí hluboké rány.

Církev vždycky připomínala nejen Boží odpouštějící lásku: „Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil.“ (Jan 12,47); „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“ (Mk 2,17), ale také

nevyčerpatelný pramen Boží milost, která hříšníky pozvedá k novému začátku, k novému životu, uzdravuje.

Nauka církve o odpustcích připomíná nejen Boží milost (odpuštění) a Boží jednání ve prospěch hříšníka (co Bůh skrze Ježíše Krista vykonal, stále koná a chce vykonat), ale také to, že je třeba vyjít Bohu vstříc. Proto církev na základě své pravomoci, kterou dostala od Pána – rozdávat se štědrostí ze svěřeného pokladu Boží milosti (i na základě osobní zkušeností velikých postav z dějin církve) – věřícím připomíná, co pomáhá (s jistotou) obracet jejich srdce k Bohu, otevírat ho pro jeho milost, jeho dary, které uzdravují následky hříchu. Kromě známých podmínek: zpověď, přijímání, modlitba na úmysl papeže (tj. úmysl evangelizační, žít víru) a vyznání víry, jsou připomínány jednak modlitby (soukromé i společné), a pak i činnosti spojené se „získáním plnomocných odpustků“. Výčet v obou kategoriích je veliký. Mezi výčtem činností spojených s možností získání plnomocných odpustků je pak uvedeno, že je dosáhne ten, kdo zbožně navštíví farní kostel v titulární svátek kostela (o poutní slavnosti). Proč? To by bylo na dlouhé psaní, ale myslím, že každý, kdo se někdy vydával na duchovní pout' (šel na pout', ne proto, aby si „užil“ zábavy, něco si koupil..., ale aby se přiblížil k Bohu, prosil o jeho milost, světil mu to, co ve svém srdci přinášel), pochopí, protože nikdy z takové pouti neodešel s prázdnou.

P. Pavel Kalita

Katolická charismatická konference

„Maruško, tobě by se líbilo na charismatické obnově.“ Tato věta utkvěla mojí ženě v hlavě a rozhodla o části naší dovolené. Přiznám se, že moc radosti jsem z toho neměl, protože ve stejném termínu se hrál šachový turnaj čtyřčlenných družstev, na který roky jezdím. Tento rok se mi ale nepodařilo sehnat spoluhráče. Dodatečně

jsem se dozvěděl, že Stáňa, která byla přihlášena již delší dobu, se modlila za sehnání náhradníka za vypadlou osobu. Na vlastní kůži jsem pocítil sílu modlitby. Když jsme se přihlásili, tak najednou mančaft byl, ale už bylo pozdě. Rozhodně ale nelituji. Charismatická konference v Brně je nezapomenutelný zážitek, který mě pořádně „nakopnul“ v mém vlažném životě z víry.

Letos se konference během 4 dnů zúčastnilo přes 8 tisíc lidí. Je téměř neuvěřitelné, že tak velká akce se obešla bez zásadních problémů. Stačí porovnat stejný počet lidí, a hlavně jejich chování např. při fotbalových

zápasech. Už z toho je vidět, jak ohromně kladnou silou je křesťanství.

Je také nutné zdůraznit, že vše bylo organizačně zvládnuto do posledního detailu. Organizační tým myslel na všechno, a hlavně se za zdar akce hodně modlil. S Boží pomocí se pak dějí zázraky.

Program byl následující:

8 hod. snídaně, 9 hod. ranní chvály, 10 hod. ranní přednáška, 12 hod. oběd, 15 hod. odpolední přednáška, 17 hod. mše svatá, 18 hod. večere, 19 hod. večerní volitelný program, 21 hod. konec programu.

Motto konference: „Zůstaňte v mé lásce.“ (Jan 15,9)

Prvním přednášejícím byl P. Vojtěch Kodet s přednáškou „Pravý vinný kmen“.

Hlavním hostem byl P. Michal Zamkovský s přednáškami „Beze mne nemůžete nic...“ a „Zůstaňte v mé lásce“.

Zahraničním hostem byla Miriam Swaffield s přednáškou „Budete mými učedníky“.

Závěrečnou přednášku „Boží radost v nás“ měl P. Bogdan Stepień.

Ke všemu hrála krásná hudba kapely Chapela. Vrcholem byl sobotní večerní program, kdy celý sál zpíval krásné písně a do toho zaznívaly modlitby a myšlenky ke chvále našeho Pána Ježíše Krista.

foto se stoletou účastnicí KCHK

Mně osobně se nejvíce líbila přednáška „Radost z Boha“ P. Marka Orko Váchy. Zaujala mě myšlenka o skryté touze v srdci každého člověka. Byla řeč o ruském filmu, kde hlavnímu hrdinovi umírá bratr. Dostane se na magické místo, kde musí splnit několik úkolů a za odměnu se mu splní jeho nejniternější přání. Hlavní hrdina se na místo dostane, úkoly splní, silně zbohatne a bratr umře. Ostatní, se kterými na místo šel, se již neodvažují plnit úkoly. Toto mě silně zasáhlo a dost jsem přemýšlel o tom, co by se v mém životě změnilo po návštěvě onoho magického místa.

Po příjezdu domů mám pocit, že lidé a události, které mě jinak deptají, jsou najednou daleko snesitelnější. Nepříjemní lidé se usmívají atd. S Ježíšem v srdci se opravdu dějí zázraky.

Mohu každému Charismatickou konferenci jenom doporučit. Celý program natáčela TV Noe a časem bude vše určitě k zhlédnutí na této televizní stanici. Tu pravou atmosféru konference je ale možné zažít pouze v Brně.

JN

Z ČINNOSTI MÍSTNÍ ORGANIZACE ČKA

Letošní jaro a část léta jsme neorganizovali žádnou přednášku, pouze jsme Jednotě bratrské pomohli s propagací evangelizačního vystoupení baletní skupiny z USA Ballet Magnificat, kterou vede český emigrant dlouhodobě žijící v Americe. Balet se uskutečnil v MKS 28. 4. 2019. Tématem představení s názvem Plameny undergroundu byla tajná evangelizace zahraničních misionářů působících v 70. letech 20. století v Sovětském svazu v době komunismu. Ballet Magnificat nebyl v Nové Pace poprvé, před několika lety zde vystupoval s tématem 2. světové války. Obě představení měla veliký úspěch.

15. června 2019 se v Emauzském klášteře v Praze konalo pravidelné zasedání akademického výboru ČKA (koná se vždy dvakrát ročně, v červnu a prosinci). Zde se vedení ČKA schází i se zástupci místních skupin, kteří referují o činnosti za poslední období. Profesor Tomáš Halík nás seznámil s hospodařením ústředí ČKA a se svými zahraničními cestami. Na jaře se zúčastnil zasedání kardinálů ve Vatikánu, kterému předsedal papež František. V porovnání s podobným zasedáním, kterého se prof. Halík zúčastnil před mnoha lety v době pontifikátu Jana Pavla II., vnímal mnohem větší otevřenost současného papeže ke svobodnému a otevřenému dialogu. (V minulosti, když chtěl svobodně vyjádřit svůj názor

na probírané téma, bylo mu v soukromí jedním z kardinálů připomenuto, že s ním sice souhlasí, ale pokud chce budovat církevní kariéru, neměl by tento svůj názor říkat nahlas.) Prof. Halík se taktéž vyjádřil k tématu sexuálního zneužívání v církvi. Je to jeden z mnoha problémů, ale je zde snaha papeže Františka a jeho týmu tyto problémy postupně řešit. Halík to pojmenoval tak, že jsme jako církev vážně nemocný pacient, který se ale postupně začíná léčit. I v církvi je potřeba postupovat v duchu nejnovějších vědeckých poznatků v oblasti neurovědy a lidské sexuality. Byli jsme vyzváni, abychom dělali v této oblasti osvětu mezi našimi kněžími. Na závěr připomněl, že je třeba vést dialog s různými feministickými skupinami, i když s některými jejich názory nesouhlasíme.

Za MO ČKA Miroslav Blažek

Karmelitánské knihkupectví

Komenského 328, Nová Paka

Tel.: 493 721 967, E-mail: nova.paka@kna.cz

<https://www.facebook.com/knihkupectvinovapaka/>

NOVINKY:

Vojtěch Kodet: KŘEŠŤANSTVÍ A OKULTNÍ PRAKTIKY

Autor je karmelitánský kněz, kazatel, oblíbený exercitátor a autor duchovní literatury.

Knížka je praktickou příručkou pro křesťany i další zájemce, kteří se chtějí vyznat v učení, praktikách a pojmech, jako je okultismus, magie, ezoterika, alternativní medicína nebo New Age.

Vojtěch Kodet odpovídá na otázky, jež mu kladli konkrétní lidé. Dané jevy hodnotí střizlivě: nepodceňuje je ani jimi není fascinován. Uplatňuje zde svou bohatou zkušenost duchovního pastýře, který zprostředkovává skutečnou lásku Boha k člověku.

Neal Lozano: PĚT KLÍČŮ MODLITBY ZA OSVOBOZENÍ

Neal Lozano získal teologické vzdělání v Pensylvánii. V polovině 70. let založil ve Filadelfii laickou komunitu Dům Božího světla. Dlouhodobě se věnuje službě modlitby za uzdravení a osvobození, přednáší po celém světě. S manželkou Janet vychovávají čtyři děti.

Kniha je cenným příspěvkem k problematice osvobozování od zlých duchů. Neal Lozano zde reflektuje, co se naučil během více než třiceti let modliteb za trpící, kteří potřebovali osvobození.

Autor nepodává rychlé a zjednodušené odpovědi, ale uvádí, jak skrze pokání a duchovní růst aktivovat vlastní obranné mechanismy člověka.

Jacques Philippe: 9 DNÍ MODLITEB ZA VNITŘNÍ POKOJ

Novéna za nalezení vnitřního pokoje od významného exercitátora působícího ve Francii, který je zakladatelem Komunity blahoslavenství.

Vážení přátelé Karmelitánského knihkupectví, od března 2019 má celé nakladatelství nového majitele, stala se jím ČBK.

Od července máme 70% výprodej dříve vydaných knih. Například si můžete zakoupit knihy: Encyklopedie světových náboženství za 54,- Kč; Mámy v jednom kole za 60,- Kč; velká kniha Terezie z Lisieux 135,- Kč; Bible v otázkách 45,- Kč; Hlas Páně tříští cedry – žalmy v překladu Václava Renče za 39,- Kč a mnoho dalších. Knihy je možné si objednat přes www.ikarmel.cz a dát odběr v Nové Pace! Využijte této jedinečné nabídky a nakupte si knihy v naší prodejně! Děkujeme za podporu působení knihkupectví v naší oblasti.

BK

FARNÍ LISTY - občasník Římskokatolické farnosti Nová Paka

Redakční rada: P. Pavel Kalita, Martina Šulcová, Richard Juriga, Martin Vitvar, Pavel Hylmar, Linda Podzimková. Své náměty a příspěvky můžete nechat na faře v Nové Pace duchovnímu správci nebo zaslat na adresu farnostnp@seznam.cz.